U. B. BERGEN
16.11.45
Ms. 1568 I f 29

18. januar 1943.

"Gi meg de brennende hjerter som aldri er tapt for tvil,
som aldri kan kues av lidelse og tøves av sorger til hvil,
den møter hver seier, hvert nederlag med det samme usårlige
smil."

Kurt Setres urne ble ført til graven onsdag. Som en husker var han blant de første dødsdømte, men ble benådet. Han døde imidlertid i tyske fangeskap. Solheim kapell var overfylt av deltakende, og mange kom ikke inn. Soknepresten Weibust som forrettet, tok sitt utgangspunkt i skriftstedet "Vær tro inntil døden". Det kan en si Kurt Setre var. Han var tro mot sin indre overbevisning, han gikk ikke på akkord med seg selv. Det han gjorde, måtte han gjøre. Han elsket Norge og hadde en ukuelig vilje til å kjempe for det som er sant og godt. Da han fikk dødsdommen, skrev han: "Dør jeg nå, så vet jeg at jeg lever. Dør jeg nå, så dør jeg for Norge." Hans siste ord før han døde i Tyskland var: "Hils Norge." Hans ord og hans liv er en appell til oss alle.

På urnen ble lagt ned kranser fra Setres norske kamerater i fengslet i Hamburg og fra venner og kjente her hjemme. Mens en trio spilte Ole Bulls "I ensomme stunder" ble urnen ført fra kapellet, og en lang skare fulgte den til graven. En kaldflirende hirdmann her kunne ikke ødelegge den høytidsfulle stemningen. Et utall av kranser ble lagt ned. Kurt Setre hadde fått sitt ønske oppfylt: han hvilte i Norges jord. Den store forsamlingen sang til slutt "Fred og frihet Norge eier." For dem som hadde hørt til å overvære denne høytidsstunden, betydde den meget. Vi følte oss sterkere etter å ha fulgt en sterk nordmann til hans siste hvilested. Hans offer var ikke forgjeves. Han ga appellen til oss som lever igjen.

Kjemp for alt hva du har kjært,
da blir livet ei så svært,
dødenikke heller."

Nyhetene 11 - 16/1-43.

Østfronten: Det russiske fremstøtet fortsetter nordover i Kaukasus. Russerne har her gått over elven Kuma, og jernbanen til Georgievitz er avskåret. Selve byen er totalt omringet. Russerne rykker fram over en bred front langs jernbanen fra Baku til Rostow og kommer seg det viktige jernbaneknutepunktet Armawir. Mange befestede strøk er gjennombrutt. Russerne rykker dessuten videre fram over Kalmutsteppene, og disse kolonnene skal være kommet over Manitsjelven. Byen Petrowski er gjennombrutt. Langs nedre Don trekker tyskerne seg tilbake i full uorden. Russerne har nådd fram til det stedet der Donetz og Don flyter sammen. Tyskerne prøvde seg med et motangrep med 100 tanks, men ble drevet tilbake. Russerne står nå på enkelte punkter 75 km. fra Rostow. Hovedkampene foregår imidlertid 10 mil fra byen. Tysk telegrambyrå sier at de nåværende kampene foregår i "Rostow-området." Ved Sålelven i nedre Don har russerne erobret Olovka. Ved Donetz har russerne gjenopptatt offensiven og inntatt Gorbatka mellom Millerovo og Kamensk. Russiske tropper som rykker fram langs jernbanen fra Stalingrad står bare 60 km. fra Salsk på vei mot Rostow.

I Stalingrad blir tyskerne etter hvert kastet ut av byen. De står nå i fabrikkstrøket i utkanten av den. 56 blokkhus, lange bygninger og flere befestede punkter er tatt i løpet. En bataljon tyskere er utslettet. Den omringede 6. armé står nå 200 km. fra de tyske linjene. Den er under sterkt press og svinner stadig inn. Alle hestene i den rumenske armeen er spist opp. Soldatene er helt utsultet.

På midtfronten vest for Welikyi-Luki er tyske motangrep slått tilbake, og russerne har begynt ny offensiv. Russiske gueriljetropper arbeider allerede 160 km. vestfor byen, altså innenfor Latvias grenser og har hittil sprengt 3 jernbanetog i luften. En fiendtlig styrke er splittet vest for Rsjew. Byen Slovodo n.v. for Smolensk er erobret tilbake. Ved Leningrad er russerne gått til storangrep understøttet av svermer av stupbombefly. En kan slå fast at tyskerne nå blir angrepet alle steder på den 1300 km. lange fronten. Ikke noen hær har noensinne mistet så mye som den tyske i Russland.

Den britiske sjefen for konvoien til Nordrussland, kaptein Scharbruck, har fått Victoria-korset. Trass i at han var såret og en tid blindet, gav han sine ordrer og utførte sin oppgave. Hvert eneste skip kom vel fram og har losset lasten sin.

Vestfronten: En viktig konvoi er kommet til England. Den var i 4 dager utsatt for kraftige ubåtangrep. Minst 4 ubåter ble senket og resten ble til slutt drevet bort. Norske og polske korvetter spilte en fremtredende rolle under sikringen av konvoien og angrepene på ubåtene. Konvoien hadde små tap, og de siste 36 timene var ikke en ubåt å se. Dit ble senere i uken meldt at nye tusender av kanadiske tropper er kommet til England helt uforstyrret for fiendtlige angrep. Store avdelinger av australske, new zealandske og amerikanske flygere og amerikanske tropper av alle våpenarter er dessuten kommet til England.

Natt til onsdag bombet britiske fly for 7 gang på 9 dager Rhur. 1 fly gikk tapt. 3 armerte slepebåter ble senket. Tyske transporter i Belgia og Holland ble samtidig bombet. Natt til torsdag ble Rhur angrepet på ny. Hovedmålet var atter Essen. 4 fly gikk tapt. Angrepet var særlig konsentrert og ble utført av store 4-motors bombefly. Det varte i 12 minutter, og på denne tiden ble det sluppet ned over 100 tonn sprengbomber. Skaden var stor. Ved dagslys ble jernbaner og jernbanemål i Frankrike angrepet. 2 skip ble truffet utenfor den hollandske kyst av kanadiske og nederlandske fly. Natt til fredag rettet det britiske flyvåpenet et kraftig angrep mot ubåtstasjonen Lourraine i Frankrike, der dokker, barakker og ubåthaller fikk en stygg medfart. Det er tyskernes viktigste ubåtstasjon og x 58. gang den er angrepet. I dagslys ble mål i Frankrike og Belgia angrepet. Natt til lørdag ble den tyske ubåthavnen i Lourraine angrepet for annen natt på rad. Det ble observert store branner. Britiske bombefly angrep samtidig mål i Tyskland. Om dagen ble jernbanemål i Frankrike, Holland og Belgia angrepet.

Midtøsten: Fra Libya blir det meldt om utstrakt patruljevirksomhet. De franske troppene fra sør-Libya har oppnådd kontakt med troppene fra sør-Tunis. De har tilbakelagt 1.700 km. fra sin basis. Det er slått fast at italienske myndigheter evakueres med fly fra Tripolis til Italia. - I luften utfolder de alliertes flyene

intens virksomhet. Det er luftangrep over hele området i Tunis og Tripolis. Tripolis ble kraftig angrepet to ganger på et døgn. Lette bombefly hamrer løs på Rommels transporter. Blant de stedene som er angrepet er La Goletta, Gabes, Sicilia, Kreta, Lampedusa, Mesurta, øya Lampuletta og Homs. I Tunisia skjøt amerikanerne tidlig i uken 34 fly uten egne tap. Senere ble 23 fiendtlige fly, deriblant 7 transportfly, skutt ned. 8 allierte flyx gikk tapt. De 3 engelske luftsjefene i Middelhavet er nå samlet til møte for å drøfte de videre luftoperasjoner. - Britiske undervannsbåter har i Middelhavet senket 4 større forsyningsskip og antakelig ødelagt 3 andre. Under lufttoktene natt til lørdag ble en skonnert senket. Admiral Cunningham opplyser at de allierte har fullstendig bevegelsesfrihet i det østlige og vestlige Middelhav. Tapene er forbausende små. Det kommer en stadig strøm av konvoier til Nord-Afrika. Nesten 1000 skip er allerede kommet. Tapene har bare vært 3 %. Ikke noe lasteskip er gått tapt. Det er skip i ballast på vei til England som er rammet. Admiral Cunningham håper at krigen kan avgjøres i Middelhavet. Malta er trygget, og konvoier kommer ofte fram. Malta har ikke bare fått fylt sine lagre, øya er også blitt basis for angrep mot fiendens samband slinjer til Tunis.

Fjerne Østen: En avtale ble undertegnet i Chungking mandag. I den frasa England seg sine eksterritoriale rettigheter i Kina. De særlige fordelene som de britiske borgerne har nydt i Kina, blir nå opphevet, og den fremtidige forbindelsen mellom England og Kina blir bygd på likefotsprinsippet. USA og Kina har gjort en liknende avtale. Det skal opptas forhandlinger 6 måneder etter krigens opphør eller før.

Restene av den japanske konvoien til Lae på New Guinea er nå drevet bort. 6 store japanske transportskip er enten senket eller sterkt skadet, og Japan hadde sitt største flytap på lenge, nemlig 133 fly. De allierte flytapene var små. Om krigen til sjøs ellers i det fjerne østen blir det meldt at en amerikansk destroyer på 10 fots avstand nådde et japansk slagskip som ble tilføyd store skader. 2 japanske destroyere gikk til angrep. Den ene ble senket. Også den amerikanske destroyeren gikk tapt. Utenfor Guadalcanar har amerikanske torpedobåter fått fulltreffere på 2 japanske destroyere. En tredje ble antakelig også truffet. Om kampene til lands i det fjerne Østen blir meldt at på New Guinea rykker australske og amerikanske tropper fram mot Sannander. Også på Guadalcanar er det fremgang. Amerikanerne har fått fram forsterkninger. Langs Burmakysten fortsetter den britiske fremrykningen. Det britiske flyvåpenet foretar stadig bombing i Burma, særlig Akjab. Fra New Dehli blir meldt at general Wavel er kommet til fronten i Burma. Han landet på en flyplass som japanerne var jaget bort fra 1/2 time tidligere. På Peking-Hankowjernbanen er to byer erobret av kineserne.

Balkan: Uroen i Romania tiltar, og Hitler har kommandert den rumenske regjering til å danne 4 nye politidivisjoner til å stoppe urolighetene. General Antonescu har nå t Hitler i hovedkvarteret hans. Hitler vil ha flere tropper og flere arbeidere. Foruten fra Romania blir det meldt om urolighet er og arrestasjoner i Bulgaria, Kroatia, Bosnia osv. Den store frihetskrigen blir ført i 6 hoved-operasjoner. I Makedonia har frihetsskarene stormet en bulgarsk leir. Balkanlandene frykter for å bli krigsskueplass når de allierte er ferdige med Nord-Afrika.

Nyhetene sønda aften:

Det er gode nyheter fra Russland, Afrika og luftkrigen. Berlin ble angrepet av en stor styrke med britiske bombefly i natt. I fly sagnes. Det er et av de hardeste angrepene på Berlin hittil. Mange branner ble satt i gang. Det var overskyet på den lange reisen. Men over Berlin var det store åpninger i skydekket. Tyskernes kommunike i dag innrømmer at det var tap av menneskeliv og at det ble gjort skade på bygninger. Det var det 12. angrepet på Tyskland i denne måneden. Det var ikke noe fiendtlig fly over England i natt. I går ble jernbanemål i Nord-Frankrike bombet.

En ny russisk offensiv sør for Voronesj har hatt stor fremgang. Tyskerne er blitt tilføyd store tap, og russerne har tatt stort bytte fra dem. Russerne har brutt gjennom de tyske forsvarslinjene på Dons høyre bredd. Dette ble meddelt i særkommunike fra Moskva i går kveld. 600 byer og landsbyer er erobret tilbake. Den viktigste byen ligger 160 km. sør for Voronesj ved jernbanen til Rostow. Russerne har gått fram 50-90 km. 9 fiendtlige divisjoner er opprevet. Derav er 3 tyske, de 6 er ungarske. Tyskerne hadde 15.000 falne og det ble tatt 17.000 fanger. Det ble sendt ut nok et særkommunike fra Moskva i går kveld. Det annet fortalte at utslettelsen av den omringede 6. arme har nådd et avsluttende stadium. Opprinnelig var denne armeen på 200.000 - 220.000 mann, men er nå skrumpet inn til 70.000. Hver dag dør 400-500 soldater av utmattelse og frost. Soldatene her har ikke vinterklær. For å unngå blodsutgydelse sendt russerne 8. januar et ultimatum til den tyske sjefen. Det ble gitt velvillige betingelser for overgivelse. Soldatene ble lovet sikkerhet og hjemsendelse etter krigen. Ultimatumet gjorde merksam på at de tyske hjelpetroppene var på flukt. De omringedes stilling var håpløs. Dersom ultimatumet ble avslått, måtte den røde arme og det røde flyvåpenet tilintetgjøre tyskerne. "De bærer ansvaret" sluttet ultimatumet. Det ble avslått, og den 10. januar begynte russerne sine omfattende angrep. Som bytte tok de bl.a. 370 fly, 500 tanks og 1500 kjøretøyer. Tilintetgjørelsen fortsetter. Fra de andre frontene i Russland blir meldt at ved nedre Don har russerne trengt inn i et nytt stort strøk. På midtfronten er en befstet stilling erobret. Mens tyskerne hele tiden har benektet at Welikyi-Luki er erobret, opplyser de i dag at garnisonen har klart å bryte seg igjennom til unnsettelsesarmeen.

I Nord-Afrika har den 8. britiske arme angrepet, og Rommel er igjen på tilbaketog. De offensive operasjonene tok til fredag, og på 2 dager gikk britene fram 70 km. De står nå ved et punkt 200 km. s.ø. for Tripolis. Det er tatt mange tanks og fanger. Det har også vært heftig alliert flyvirksomhet over Nord-Afrika. De franske troppene under general Leclerc har sluttet seg til den 8. britiske arme.

I det s.v. Stillehav har de allierte gjort nye angrep. 3 japanske destroyere ble ødelagt og 1 handelsskip satt i brann. I japansk kryssер er dessuten truffet og 1 japansk skip i det indiske hav.

Irak har erklært aksemaktene krig, og statsminister Churchill har sendt et telegram til Iraks statsminister. Her sier han at kampen vil bli hard, men utfallet er sikkert.